

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/11243/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/594/2014

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle ustanovení § 16 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 24 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení zahájeném dne 1. 12. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh navrhovatele ■ zapsaného v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. ■, zastoupeného na základě plné moci ze dne 23. 9. 2013 a substituční plné moci ze dne 5. 11. 2013 Mgr. Janem Kramperou, advokátem, ev. č. ČAK 13704, Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Oasis Florenc, Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8 (dále jen „Navrhovatel“), proti instituci Expobank CZ a.s., IČO 14893649, se sídlem Vítězná 126/1, 150 00 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. B 476, zastoupené na základě plné moci ze dne 24. 4. 2015 a substituční plné moci ze dne 5. 5. 2015 Ing. Mgr. Petrou Kutkovou, LL.M., advokátní koncipientkou, ev. č. ČAK 37528, Ueltzhöffer Klett Jakubec & Partneri, advokátní kancelář, se sídlem Voctářova 2449/5, 180 00 Praha 8 – Libeň (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 26. 6. 2015, evid. č. FA/7640/2015 (dále jen „Námitky“), proti nálezu finančního arbitra ze dne 18. 6. 2015, evid. č. FA/6633/2015 (dále jen „Nález“), takto:

Námitky navrhovatele ■ ze dne 26. 6. 2015, evid. č. FA/7640/2015, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 18. 6. 2015, evid. č. FA/6633/2015, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem zahájeným proti Instituci domáhal náhrady škody ve výši 245.000.000,- Kč a 240.000 eur s příslušenstvím. Instituce podle tvrzení Navrhovatele škodu způsobila tím, že neoznámila podle § 18 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon proti praní špinavých peněz“), podezřelý obchod Ministerstvu financí České republiky (dále jen „Ministerstvo financí“), a současně tím, že porušila i obecnou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.,

občanský zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 40/1964 Sb.“), a neposkytovala Navrhovateli své služby s vynaložením odborné péče.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 2. 6. 2008 smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně česká koruna (dále jen „Smlouva o účtu 1“ a „Účet 1“), a smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně euro (dále jen „Smlouva o účtu 2“ a „Účet 2“). Dne 25. 11. 2008 Navrhovatel s Institucí uzavřel smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně americký dolar (dále jen „Smlouva o účtu 3“ a „Účet 3“). Nedílnou součástí Smlouvy o účtu 1, Smlouvy o účtu 2 a Smlouvy o účtu 3 (dále společně také „Smlouvy o účtu“) jsou podle jejich čl. 2 odst. 1 všeobecné obchodní podmínky, v případě Smlouvy o účtu 1 a 2 účinné od 1. 2. 2007, v případě Smlouvy o účtu 3 účinné od 17. 9. 2008 (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky“). Navrhovatel podpisem Smluv o účtu potvrdil, že aktuálně platné znění Všeobecných obchodních podmínek obdržel, seznámil se s ním, obsahu porozuměl a souhlasí s ním.

Finanční arbitr v Nálezu zkoumal, zda Instituce odpovídá za Navrhovatelem tvrzenou škodu a dospěl k závěru, že nikoli, neboť Instituce neporušila povinnost podle § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, když platební transakce, které byly předmětem sporu, viz výčet na str. 11 a 12 Nálezu (dále jen „Sporné transakce 1, 2, 3 a 4“ a společně „Sporné transakce“), nebyly podezřelým obchodem. Instituce rovněž neporušila prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., ani smluvní ujednání podle článku 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí.

V této souvislosti finanční arbitr mj. konstatoval, že jednání jednatele Navrhovatele, ■■■ bylo v rozhodné době jednáním Navrhovatele, a proto Navrhovatel nemůže tvrdit, že o Smlouvách o půjčce specifikovaných na str. 13 Nálezu, jež byly podkladovým právním vztahem ke Sporným transakcím (dále jen „Smlouvy o půjčce“), nevěděl.

Finanční arbitr uzavřel, že *„byla-li Navrhovateli způsobena škoda (tento předpoklad odpovědnosti za škodu se však nepodařilo Navrhovateli v řízení prokázat), není Instituce osobou, která by za ni odpovídala (a to ani v případě, že by finanční arbitr dospěl k závěru, že Instituce porušila Navrhovatelem tvrzené povinnosti, což se však nestalo). Podstatou tohoto případu je totiž to, že Příjemci nevrátili peněžní prostředky, které jim Navrhovatel poskytl jako půjčku. Instituce nemůže nést odpovědnost za rozhodnutí, s kým Navrhovatel vstoupí do smluvního vztahu a komu poskytne volné peněžní prostředky. Primárním nositelem odpovědnosti je ten, komu byla půjčka poskytnuta, v případě obchodních společností však může odpovědnost za škodu nést také statutární orgán, který při poskytování půjček dlužníku zaviněně porušil své povinnosti. V případě společnosti s ručením omezeným podle § 135 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. je jednatel povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře“*. Finanční arbitr zároveň připomněl, že ■■■ nebyl jediným jednatelem Navrhovatele, z čehož vyplývá, že tvrzené škodě mohl zabránit i druhý jednatel ■■■, pokud by svou funkci vykonával řádně.

Finanční arbitr se, ačkoli to již nebylo pro posouzení sporu rozhodné, rovněž stručně vyjádřil k ostatním předpokladům odpovědnosti za škodu, totiž vzniku škody samotné, příčinné souvislosti a zavinění Instituce.

Finanční arbitr před vydáním Nálezu posoudil všechny podklady, které v řízení shromáždil, a návrh Navrhovatele v celém rozsahu podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl. Finanční arbitr veškeré své právní závěry v Nálezu rovněž řádně a dopodrobna odůvodnil.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěr finančního arbitra o tom, že „nelze dospět k odpovědnosti Instituce za škodu vzniklou Navrhovateli, neboť podstatou případu je poskytnutí peněžních prostředků Navrhovatele na základě půjček“. Podle Navrhovatele představovaly Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Instituce realizovala Sporné transakce, „předstírané právní úkony, které měly za cíl vyvést finanční prostředky z Navrhovatele“. I bez ohledu na tuto skutečnost je však pro posouzení sporu rozhodující odpovědnost Instituce za škodu vyplývající z porušení jejích zákonných a smluvních povinností ve vztahu ke svému klientovi, tj. Navrhovateli.

K podezřelosti Sporných transakcí Navrhovatel tvrdí, že závěr finančního arbitra o absenci podezřelého obchodu a tedy i o neporušení § 18 zákona proti praní špinavých peněz Institucí není podložený, když z argumentace použité v Nálezu a z otevřenosti pojmu „podezřelý obchod“ vyplývá opak.

Zákon proti praní špinavých peněz se vztahuje i na situace, kdy jsou peněžní prostředky „přímo předmětem trestného činu, a to i s nižším stupněm pravděpodobnosti“, v této souvislosti Navrhovatel odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, podle něhož může Policie České republiky na základě informací od Finančně analytického útvaru Ministerstva financí v souvislosti s trestnou činností zajišťovat peněžní prostředky na bankovních účtech, a to ať už jsou ke spáchání trestného činu určeny, jsou výnosem z trestného činu nebo k němu byly použity.

Podle Navrhovatele je proto závěr finančního arbitra nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu, neboť § 6 zákona proti praní špinavých peněz nelze vykládat bez ohledu na smysl a účel tohoto zákona. Současně by podle jeho názoru bylo „absurdní, kdyby podezřelým obchodem nebyly transakce, kterými se přímo trestná činnost páchá (přičemž postačí pouze nižší stupeň pravděpodobnosti takové situace), ale pouze situace, kdy prostředky již pochází z trestné činnosti nebo jsou k takové činnosti určeny“.

Jelikož Instituce v řízení neprokázala znalost ekonomického důvodu Sporných transakcí před jejich uskutečněním, a tyto transakce byly neobvyklé, měla Instituce tento důvod zjišťovat, aby vyloučila podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz. Tento zákon Instituci ukládá „oznamovat jakýkoli podezřelý obchod bez ohledu na to, jaký je jeho vnější projev“.

Navrhovatel tvrdí, že finanční arbitr prokazoval obvyklost Sporných transakcí pouze dvěma platbami, které definoval na str. 16 Nálezu (ve skutečnosti na str. 17 Nálezu – pozn. finančního arbitra), kdy jedna částka „byla převedena na účet Navrhovatele vedený u jiné bankovní instituce“ a druhá na účet osoby propojené s Navrhovatelem. Tyto dvě transakce nesvědčí o obvyklosti Sporných transakcí, ačkoli jim odpovídají svou výší, neboť byly provedeny rok před Spornými transakcemi, když finanční arbitr se nezabýval ani skutečností, zda „Instituce v těchto dvou případech, kdy výše transakcí byla též nestandardní (100.000.000,- Kč a 332.045.752,- Kč) a transakce byly tedy neobvyklé“, provedla kontrolu podle zákona proti praní špinavých peněz či nikoli.

Sporné transakce proto byly podle názoru Navrhovatele neobvyklé. Navíc „pouze jedna z Institucí předložených transakcí byla platbou odchozí z účtu Navrhovatele a to ve výši pouze 20 mil. Kč (tři ze Sporných transakcí byly ve výši (i) 75 mil. Kč, (ii) 75 mil. Kč a (iii) 95 mil. Kč)...“. Podle názoru Navrhovatele proto „byly Sporné transakce pro Účet neobvyklé“ a podléhaly oznamovací povinnosti podle zákona proti praní špinavých peněz, kterou Instituce porušila.

Co se týče aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb., měl se finanční arbitr právě za situace, kdy podle jeho názoru nebyly Sporné transakce podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz (z důvodu, že na předmětné jednání Instituce se tento zákon nevztahoval), „zabývat otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku“.

Navrhovatel považuje závěr finančního arbitra o zachování běžné míry opatrnosti a tedy i o naplnění prevenční povinnosti ze strany Instituce v případě, že v průběhu řízení nevyšlo najevo, že by Instituce provedla ohledně Sporných transakcí jakoukoliv činnost, za nepodložený.

Obdobně je pak podle Navrhovatele nesprávný i závěr finančního arbitra, že Instituce nemohla porušit čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí, neboť jednala v souladu s právními předpisy a obecnou prevenční povinností. „Odborná péče se nemůže rovnat *stricto sensu* pouze dodržování právních předpisů. Jestliže se subjekt zaváže k odborné péči, dává tím najevo, že své služby poskytuje s určitým nadstandardem, vyšším stupněm kvality a odbornosti a že majetek, který mu klient svěří, bude spravován dostatečně pečlivě. To, že bude plnit své zákonné povinnosti je samozřejmé.“ Výklad pojmu „odborná péče“ je proto ze strany finančního arbitra nesprávný a „odporuje smyslu a obsahu této smluvní povinnosti“.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, Navrhovatel tvrdí, že „není možné přijmout závěr, že by škoda Navrhovateli nevznikla nebo, že by ji neprokázal, za situace, kdy se finanční arbitr výši škody vzniklé Navrhovateli v souvislosti s protiprávním jednáním Instituce v průběhu řízení dostatečně nezabýval a nepovažoval za nutné ji prokazovat“.

Navrhovatel rozporuje rovněž závěry finančního arbitra ohledně příčinné souvislosti mezi jednáním Instituce a tvrzenou škodou. Navrhovatel cituje nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, podle něhož „pro výsledek je příčinou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda)“ a uzavírá, že „pokud by Instituce řádně plnila své povinnosti dle Zákona (rozuměj zákona proti praní špinavých peněz) a ustanovení § 415 občanského zákoníku (rozuměj zákona č. 40/1964 Sb.), pokud by Instituce řádně plnila ve vztahu k Navrhovateli své smluvní povinnosti a pokud by Instituce zavedla, resp. řádně uplatňovala i v případě Sporných transakcí postupy vnitřní kontroly a komunikace za účelem naplnění podmínek Zákona, ke Sporným transakcím by v takovém množství a objemu, tudíž i ke škodě v takovém rozsahu, jak vznikla, nedošlo. To samé platí i pro případy, kdy by Instituce postupovala s odbornou péčí. Závěr finančního arbitra je tedy nesprávný.“

4. Vyjádření Instituce

Instituce považuje Námitky Navrhovatele „za zcela nedůvodné, účelové a místy dokonce zavádějící“.

Stran námitky o předstíraném právním jednání spočívajícím ve Smlouvách o půjčce, na jejichž základě Navrhovatel provedl Sporné transakce, Instituce tvrdí, že za případnou škodu je odpovědný primárně jednatel Navrhovatele ■ na základě vnitřního vztahu mezi Navrhovatelem a jeho statutárním orgánem. Smlouvy o půjčce představovaly pro Instituci ekonomický důvod Sporných transakcí, které proto neměla důvod považovat za transakce zjevně nemající ekonomický důvod ve smyslu § 6 zákona proti praní špinavých peněz, když její povinností nebylo zkoumat a vyhodnocovat, zda uváděný ekonomický důvod je skutečný nebo fiktivní. Instituce odkazuje také na závěry finančního arbitra z Nálezu a tvrdí, že není-li „povinna aktivně

zjišťovat důvod převodu, nemůže pak být logicky ani povinna ověřovat správnost uvedeného ekonomického důvodu.“

Instituce upozorňuje na nesprávnou citaci důvodové zprávy k zákonu proti praní špinavých peněz Navrhovatelem a tvrdí, že nesprávný je i Navrhovatelův výklad nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, o němž opírá své závěry. Instituce k tomuto uzavírá, že *„(i) Navrhovatel v řízení relevantně neprokázal, že by pod pojem podezřelý obchod měly spadat i transakce, jimiž je páchána trestná činnost, (ii) a neprokázal ani skutečnost, že by spornými transakcemi byla trestná činnost páchána“*.

Instituce neměla důvod považovat Sporné transakce za neobvyklé, když *„měla k dispozici údaje o transakcích v podobné výši uskutečňovaných na jiných účtech Navrhovatele, o zůstatcích na účtech Navrhovatele i zpětných platbách z účtů osob, na jejichž účty byly peněžní prostředky převáděny“*.

U Sporné transakce 2 a 4 byl jejich ekonomický důvod uveden přímo v jejich popisu, a pokud Instituce neměla ani žádné další informace, které by svědčily o porušování zákona proti praní špinavých peněz, neměla důvod se na popis plateb nespolehnout a dovozovat zjevnou absenci ekonomického důvodu.

U Sporné transakce 1 a 3 Instituce ověřovala ekonomický důvod pouze telefonicky. Podle Instituce však není její povinností *„posuzovat každý jednotlivý převod peněžních prostředků a zjišťovat právní důvod takového převodu a z něho usuzovat na ekonomický důvod,“* neboť to by odporovalo základnímu principu platebního styku, jak uvedl v Nálezu i finanční arbit. Rozhodující by proto měla být především otázka obvyklosti té které platební transakce.

Instituce tvrdí, že *„při hodnocení obvyklosti transakcí je pak třeba zohlednit nejen výši převodů peněžních prostředků na účtech, ale i výši obvyklých pohybů“*. Navrhovatel navíc po Sporné transakci 1 dostával od Příjemce 1 úroky z půjčky a též mu další peněžní prostředky půjčoval. Instituce tudíž *„mohla důvodně předpokládat, že poskytování půjček je běžnou obchodní činností Navrhovatele a postup, kdy Navrhovatel převede třetí osobě větší objem peněžních prostředků, není postupem pro Navrhovatele neobvyklým“*. Pokud tedy Instituce nezjišťovala účel Sporných transakcí, postupovala plně v souladu se zákonem proti praní špinavých peněz.

Ohledně obvyklosti Sporných transakcí Instituce znovu odkazuje na transakce ve výši 100.000.000,- Kč a 332.045.752,- Kč, předcházející Sporným transakcím a zmiňované finančním arbitrem v Nálezu. Podle Instituce *„je uskutečnění dvou transakcí v podobném objemu postačující pro závěr o obvyklosti sporných transakcí, a to především s ohledem na to, že k uskutečnění převodů větších objemů docházelo na účtech Navrhovatele pravidelně, vždy přibližně jednou za rok“*. Současně Instituce odmítá námitku Navrhovatele o domnělé kontrole těchto dvou transakcí Institucí neboť a) Navrhovatel tuto skutečnost v řízení netvrdil a nedokazoval, b) *„v případě, že by Institucí byla u těchto transakcí provedena jakkoli zpřísněná kontrola oproti sporným transakcím, byl by to jen další důvod Instituce pro to spolehnout se na obvyklost transakcí podobného objemu prováděných později na účtech Navrhovatele, a to právě z důvodu prověření nezávadnosti již proběhlých větších transakcí...“*.

Instituce souhlasí se závěry finančního arbitra ve vztahu k § 415 zákona č. 40/1964 Sb., neboť za situace, kdy finanční arbitř neshledal Sporné transakce podezřelými ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, jí není *„zřejmé, jakou prevenční povinnost spočívající v jednání, příp. nekonání, by měla Instituce porušit“*. Podle Instituce se na posuzovaný případ vztahoval zákon

proti praní špinavých peněz, který však neporušila, a tudíž není pro aplikaci § 415 zákona č. 40/1964 Sb. prostor.

Pokud Instituce jednala v souladu s právními předpisy, nemohla „*porušit ani čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí*“. Podle Instituce odbornou péčí nespécifikuje ani zákon ani Všeobecné obchodní podmínky, tento pojem by tak měl být vykládán vždy s přihlédnutím ke konkrétnímu případu. V posuzované věci pak nemůže být pochyb o tom, že „*Instituce postupovala s odbornou péčí, neboť ve vztahu ke klientovi na počátku obchodního vztahu, jakož i ve vztahu ke sporným transakcím provedla zodpovědné vyhodnocení rizik a náležitou kontrolu*“.

Vzhledem k absenci porušení právní povinnosti se finanční arbitr nebyl povinen zabývat ani dalšími předpoklady odpovědnosti za škodu, Instituce přesto upozorňuje na rozdílné pojetí škody mezi Navrhovatelem (okamžik odepsání peněžních prostředků z účtu) a finančním arbitrem (okamžik zjištění nedobytnosti pohledávky) a tvrdí, že Navrhovatel nedobytnost svých pohledávek za příjemci ze Sporné transakce 1 a 2 nijak nedoložil. Jelikož hlavními odpovědnými osobami jsou příjemci ze Sporných transakcí a ■■■ Instituce by za případnou škodu mohla být přinejhorším pouze spoluodpovědná, Navrhovatel však míru jejího zavinění nijak nespécifikoval.

Instituce považuje za správné závěry finančního arbitra rovněž ohledně příčinné souvislosti. V případě, že by měl být vznik škody vázán, jak tvrdí Navrhovatel, k momentu odepsání částek Sporných transakcí z účtu, by bylo možno o příčinné souvislosti uvažovat „*tehdy, pokud by odepsání peněžních prostředků bylo následkem neoznámení podezřelé transakce... Tato konstrukce však postrádá jakýkoliv smysl, když v daném případě došlo nejdříve k následku (tj. odepsání peněžních prostředků) a až následně mohlo dojít k příčině tvrzené Navrhovatelem (tj. případnému oznámení podezřelé transakce)*“. Jelikož by pak v takovém případě Instituci vznikla škoda i bez ohledu na tvrzenou příčinu, tím spíše by nebyla příčinná souvislost dána ani tehdy, když škoda vznikla až v okamžiku zjištění nedobytnosti daných pohledávek.

Instituce tvrdí, že účelem zákona proti praní špinavých peněz není postih „*chování člena statutárního orgánu, který porušuje své právní povinnosti, jak se Navrhovatel mylně domnívá*“ a vyjadřuje své nepochopení postupu Navrhovatele, pokud přes veškerá svá tvrzení o pochybeních Instituce doposud neukončil spolupráci s ní.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě, bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr není vázán návrhem a aktivně opatřuje podklady pro rozhodnutí; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasně podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr přiměřeně podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh

odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. správního řádu).

Navrhovatel podal proti Nálezu námitky v zákonem stanovené lhůtě ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr je posoudil podle tohoto ustanovení a přiměřeně podle ustanovení § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr tedy přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu).

Podezřelost obchodu ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz není dána automaticky tím, že se jedná o některou ze situací uvedených pod písm. a) až i) téhož ustanovení. I pokud nastane některá ze situací uvedených v § 6 odst. 1 písm. a) až i) zákona proti praní špinavých peněz, musí takový obchod zároveň být způsobilý vyvolat v povinné osobě podezření, že se jedná o snahu o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat.

To ostatně potvrzuje rovněž důvodová zpráva k zákonu proti praní špinavých peněz, která k § 6 mj. říká, že „*zatímco v odst. 1 je jejich (rozuměj znaků, resp. identifikátorů, které mohou nasvědčovat podezřelému obchodu – pozn. finančního arbitra) demonstrativní výčet dále podmíněn okolnostmi vyvolávajícími podezření z protiprávní aktivity a vyhodnocení obchodu jako podezřelého je tedy podmíněno uvážením, situace popsané v odst. 2 budou vždy důvodem k podání oznámení podle § 18*“.

Podmínka způsobilosti vyvolat podezření je tak nastavením rozumných hranic, neboť jinak by mohlo být Ministerstvo financí zahlceno nesčetným množstvím denně provedených obchodů, které by povinné osoby, neplatilo-li by výše uvedené, musely oznamovat vždy, kdy např. klient provádí převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech (srov. § 6 odst. 1 písm. a) zákona proti praní špinavých peněz). Takový závěr by však byl bez dalšího absurdní, a proto je finanční arbitr přesvědčen, že pokud se má o podezřelý obchod skutečně jednat, musí být současně přítomno „*podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu*“, jak citované ustanovení stanoví.

Klíčové pro posouzení sporu je pak zhodnocení, zda Sporné transakce nebyly pro chování Navrhovatele neobvyklé a zda u nich zjevně nechyběl ekonomický důvod, neboť strany sporu mají právě na tyto dvě otázky opačný názor.

Finanční arbitr v napadeném Nálezu vysvětlil, že pokud se jedná o hodnocení obvyklosti Sporných transakcí, v souladu se zákonem proti praní špinavých peněz je třeba přihlížet nejen k pohybům na Účtech, z nichž Navrhovatel Sporné transakce provedl, ale ke všem účtům, které Instituce pro Navrhovatele vedla.

V této souvislosti finanční arbitr zmínil především odchozí platbu ze dne 8. 12. 2008 ve výši 100.000.000,- Kč z účtu č. ■■■, který Instituce vedla Navrhovateli (dále jen „Spořicí účet“) a dále odchozí platbu ze dne 20. 11. 2009 ve výši 332.045.752,- Kč z Účtu 1. První z těchto částek Navrhovatel převedl na svůj účet č. ■■■ vedený u společnosti Raiffeisenbank, a. s., druhou na účet č. ■■■ vedený pro ■■■, t.č. jednatele a společníka společnosti ■■■).

Finanční arbitr v Nálezu podrobně vysvětlil, proč Instituce mohla mít u obou uvedených platebních transakcí za to, že se jedná o převody peněžních prostředků na účty třetích osob. Ve vztahu k počtu transakcí finanční arbitr doplňuje, že ačkoliv byly „pouze“ dvě, mohou být i tak zcela dostačující k prokázání toho, že platební transakce v takové výši a časové periodě nebyly pro Navrhovatele nic neobvyklého. Ostatně zákon proti praní špinavých peněz ani jiný právní předpis neukládá Instituci v této souvislosti povinnost zkoumat vyšší počet transakcí. Stanovení vyššího počtu transakcí by navíc nemuselo být vždy účelné, neboť v případě posuzování podezřelosti transakcí nemůže jít pouze o počet transakcí, ale taky o výši a charakter jednotlivé transakce samostatně, jak ostatně dovozuje i sám Navrhovatel.

Je třeba si uvědomit, že pro posouzení podezřelosti transakcí nelze zohlednit pouze počet a výši předcházejících odchozích plateb, avšak je třeba posoudit rovněž objem všech transakcí příchozích i odchozích probíhající na určitém účtu nebo více účtech v určitém časovém období.

Finanční arbitr v Nálezu poukázal i na další významné pohyby peněžních prostředků na účtech Navrhovatele, když například na Účtu 1 dosahovaly obraty peněžních prostředků v některých měsících až 700.000.000,- Kč. Například ještě jeden den před provedením Sporné transakce 1 Navrhovatel obdržel na Účet 1 částku ve výši 131.000.000,- Kč z termínovaného vkladu a 55.000.000,- Kč na termínovaný vklad opět uložil, tedy Sporná transakce 1 ve výši 75.000.000,- Kč provedená den poté se nemůže jevit jako výrazně vybočující z majetkových dispozic Navrhovatele ani z tohoto pohledu, byť byla provedena na účet třetí osoby.

Finanční arbitr proto odmítá námitku Navrhovatele, že k prokázání obvyklosti Sporných transakcí vycházel pouze ze dvou plateb, když finanční arbitr právě připomněl, že v Nálezu nezkoumal pouze dvě odchozí platby izolovaně, avšak zohledňoval veškeré pohyby na Účtech Navrhovatele, a to včetně Spořicího účtu. I další účty Navrhovatele a pohyby na nich totiž svědčí o tom, jaké byly v době před provedením Sporné transakce 1 jeho majetkové poměry a jaké objemy převáděných peněžních prostředků se mohou ve vztahu k němu jevit jako obvyklé.

Ve světle těchto skutečností nepovažuje finanční arbitr za relevantní ani námitku Navrhovatele, že „pouze jedna z Institucí předložených transakcí byla platbou odchozí z účtu Navrhovatele a to ve výši pouze 20 mil...“. Instituce nepochybila, když si ve světle výše uvedeného vyhodnotila Sporné transakce jako obvyklé, resp. nepovažovala je za podezřelé obchody. To vše s ohledem na dlouhodobější vědomost o jeho obchodní činnosti (různorodá činnost od půjčování peněžních prostředků až například po obchod s realitami známa, což ostatně plyne i z veřejně dostupného zdroje informací, konkrétně živnostenského rejstříku), majetkové poměry, historii jím prováděného objemu platebních transakcí na Účtech včetně účtu Spořicího, vědomost o konkrétním ekonomickém důvodu u některých z nich a další okolnosti.

Shora přednesenou argumentaci týkající se obvyklosti (resp. nepodezřelosti) Sporné transakce 1 ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz lze nepochybně vztáhnout i na Spornou transakci 2, 3 a 4. To platí mj. i proto, že dne 29. 12. 2010, tj. nedlouho po Sporné transakci 1 a stále před Spornými transakcemi 2, 3 a 4, již společnost ■ (jedná se o příjemce Sporné transakce 1, dále jen „Příjemce 1“) převedla na Účet 1 částku ve výši 357.534,25 Kč, kdy u důvodu platby uvedla poznámku „urok“. Instituce se tak oprávněně mohla domnívat, že Navrhovatel se rozhodl prostřednictvím Sporných transakcí půjčovat volné finanční prostředky třetím subjektům, což jí ostatně potvrzoval i popis důvodu platby u Sporné transakce 2 a 4 („PUJCKA“ a „Pujcky dle smlouvy z 18. 1. 2012“) a další částky v řádech milionů korun, jež Příjemce 1 vracel Navrhovateli na Účet 1 s uvedením důvodu platby svědčícím o obchodním vztahu (srov. výčet těchto plateb na str. 12 a 13 napadeného Nálezu). Opomenout nelze ani skutečnost, že pro obvyklost Sporných transakcí 2, 3 a 4 mají vypovídací hodnotu i Sporné transakce jim

předcházející, tj. že obvyklost Sporné transakce 2 podporuje i provedení Sporné transakce 1, kterou si Instituce nevyhodnotila jako neobvyklou, atd.

Co se týče námitky Navrhovatele týkající se kontroly Instituce u platebních transakcí ve výši 100.000.000,- Kč a 332.045.752,- Kč, a tím i vyloučení jejich podezřelosti ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, finanční arbitr v první řadě konstatuje, že otázka, zda Instituce kontrolovala tyto převody, není předmětem sporu a námitka Navrhovatele je proto bezpředmětná. Pokud by však Instituce náležitou kontrolu u těchto platebních transakcí provedla, pouze by ji to utvrdilo v tom, že Navrhovatel na svých účtech nakládá s legálně nabytými prostředky ve značných objemech, když tuto skutečnost Navrhovatel ani nepotvrzuje. Instituce by tak tím spíše neměla důvod podrobovat kontrole ani Sporné transakce.

Pokud měla Instituce zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí právě proto, že byly neobvyklé, jak Navrhovatel tvrdí ve svých Námitkách, takový výklad pak a contrario znamená, že naopak v případě, že se jedná o obvyklé transakce, Instituce tento důvod zkoumat vůbec nemusí. Při výše uvedených závěrech je proto polemika ohledně znalosti ekonomického důvodu ve světle tvrzení Navrhovatele nadbytečná.

Finanční arbitr však přesto, pro lepší pochopení věci Navrhovatelem, připomíná, že podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona proti praní špinavých peněz je podezřelým obchodem takový obchod, který při naplnění podmínek návěti tohoto ustanovení (*tedy že musí vyvolávat podezření, že se jedná o snahu o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu užitá prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat – pozn. finančního arbitra*), musí představovat převod majetku, který zjevně nemá ekonomický důvod. Absence ekonomického důvodu proto musí být u prováděných transakcí zjevná, nápadná. Z uvedeného ustanovení zákona proti praní špinavých peněz naopak vyplývá, že Instituce by se měla soustředit na platební transakce, které ekonomický důvod zjevně nemají, nikoliv ověřovat, zda ho všechny platební transakce mají.

Finanční arbitr v této souvislosti opakuje své závěry z Nálezu, že Instituce nemá povinnost zkoumat „každý jednotlivý převod peněžních prostředků a zjišťovat právní důvod takového převodu (tzv. podkladový právní vztah) a z něho usuzovat na ekonomický důvod. To by odporovalo základnímu principu platebního styku, podle něhož je v zásadě podkladový vztah mezi plátcem a příjemcem pro účely provádění platebních transakcí zcela bez významu a poskytovatelé platebních služeb jeho obsah nezjišťují“.

V posuzovaném případě Instituce vycházela z dlouhodobých zkušeností a obchodního vztahu s Navrhovatelem, resp. ze znalosti jeho standardní obchodní činnosti, jak finanční arbitr rozvedl už výše v souvislosti s obvyklostí Sporných transakcí, a proto má finanční arbitr zato, že Instituce neměla důvod považovat Sporné transakce za transakce, které zjevně nemají ekonomický důvod.

To platí tím spíše, když u Sporných transakcí 2 a 4 byl jejich ekonomický důvod výslovně zmíněn přímo v jejich popisu, a když ani Navrhovatel nenamítá, že Instituci známé okolnosti v době provedení těchto Sporných transakcí nasvědčovaly tomu, že by snad jejich označení mělo pouze zastírat případný jiný ekonomický důvod než ten, který u nich byl uvedený. Stejně tak nemůže finanční arbitr přehlédnout ani skutečnost, že nedlouho po Sporné transakci 1 začal Navrhovatel na Účet 1 dostávat od Příjemce 1 částky v řádech milionů korun s popisy plateb svědčících o obchodním vztahu a že přinejmenším Příjemce 1 pro ni nebyl ani zcela neznámou osobou (jak je finančnímu arbitrovi známo z úřední činnosti, ■, tedy jednatel Navrhovatele,

půjčoval Příjemci 1 před Spornou transakcí 1 peněžní prostředky i jako jednatel jiné obchodní společnosti, a to i ve výši dosahující téměř tři čtvrtě milionu eur – pozn. finančního arbitra).

Zákon proti praní špinavých peněz sice v § 9 odst. 2 hovoří i o kontrole „účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu“, zároveň však v odst. 3 stanoví, že „povinná osoba provádí kontrolu klienta podle odstavce 2 v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu...“.

Sám zákon tak v odst. 3 citovaného ustanovení dává Instituci možnost přizpůsobit rozsah a intenzitu kontroly s ohledem na různá kritéria, včetně typu klienta, což potvrzuje i Instituce ve svých vyjádřeních, která Navrhovatele hodnotila jako „nerizikového“. Instituce tak na základě zkušeností s Navrhovatelem a znalosti jeho obchodní činnosti prováděla kontrolu jím prováděných transakcí v rozsahu, který si vyhodnotila jako nezbytný vzhledem k zákonným požadavkům, což jí zákon proti praní špinavých peněz umožňuje (srov. též například Vantuch, Pavel. Nový zákon č. 253/2008 Sb. proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. 1. část, článek ze dne 20. 11. 2008 dostupný v automatizovaném systému právních informací ASPI pod č. LIT31487CZ, podle něhož „zde je dána povinné osobě možnost kvalifikované úvahy k určení rozsahu kontroly klienta na základě vlastního hodnocení rizik“).

Ostatně i Ministerstvo financí ke kontrole klientů mj. uvádí, že „v § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 253/2008 Sb. jsou vytvořeny nástroje, které povinná osoba potřebuje pro naplňování zásady „poznej svého klienta“. Ustanovení o kontrole klienta je třeba chápat v celém jeho kontextu. Povinnosti, vztahující se ke kontrole klienta podle § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 253/2008 Sb., jsou významně upraveny v odst. 3. Na jeho základě povinná osoba může upravit rozsah kontroly klienta typově (podle klienta i podle obchodu), případně i individuálně. Minimální rozsah není záměrně stanoven, stejně jako nejsou stanoveny další požadavky.....V případech, kdy z informací o klientovi, které má povinná osoba k dispozici na počátku obchodu či obchodního vztahu, bude legální původ prostředků znám, povinná osoba vůbec takový zdroj nemusí dále přezkoumávat; pozornost věnuje pouze situacím, které z obvyklých transakcí vybočují. K přezkoumání se předpokládá aktivní spolupráce klienta, která může spočívat v předložení příslušných dokladů nebo prohlášení. Nepředpokládá se další aktivní „detektivní“ činnost povinné osoby k prověření takto získaných informací...“ (srov. stanovisko finančně analytického útvaru Ministerstva financí, dostupné na webových stránkách Ministerstva financí <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/stanoviska-financniho-analytickeho-utvar>).

Skutečnost, zda takto nastavený rozsah a intenzita kontroly odpovídají požadavkům § 9 zákona proti praní špinavých peněz, nepřísluší hodnotit finančnímu arbitrovi, ale orgánu dozoru ve smyslu § 35 téhož zákona, který postihuje případný správní delikt spočívající v neprovádění této kontroly nebo jejím neprovádění v potřebném rozsahu a intenzitě.

Finanční arbitr tak odmítá i námitku Navrhovatele, že Instituce měla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí, a má zato, že pokud Instituce tyto transakce neoznámila Ministerstvu financí pro zjevnou absenci tohoto důvodu, nijak nepochybila.

I kdyby však Instituce ekonomický důvod v okamžiku provádění Sporných transakcí skutečně neznala, Sporné transakce považovala za neobvyklé a jednatele ■ požádala o veškeré podklady, s největší pravděpodobností by nezjistila žádné informace, které by nasvědčovaly tomu, že Sporné transakce představují podezřelé obchody, neboť tento jednatel by jí předložil Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Sporné transakce skutečně proběhly. Existenci těchto smluv již v době

provádění Sporných transakcí ostatně ani sám Navrhovatel nezpochybil. Jak potom plyne z výše citovaného stanoviska Ministerstva financí, Instituce nemá povinnost vyvíjet „detektivní“ činnost a prověřovat veškerá klientova vyjádření a jím předložené podklady.

Jestliže tedy Instituce neměla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí, tím spíše neměla ani povinnost zkoumat a prověřovat, zda její dlouhodobý klient, s nímž měla jinak dobrý obchodní vztah, předstírá své právní jednání. Pomine-li totiž finanční arbitr případné praktické problémy s tím, jak by takové prověřování vůbec mělo vypadat, tzn. co dalšího by měla Instituce udělat, pokud by jí Navrhovatel podle předpokladu potvrdil předstíraný důvod právního jednání, a tedy i prakticky omezenou možnost předstírané jednání odhalit, Navrhovatel v průběhu řízení neprokázal, že by skutečným důvodem Sporných transakcí nebyl transfer peněžních prostředků na základě skutečně sjednaných půjček. I tuto námitku Navrhovatele proto finanční arbitr odmítá.

Ve světle doposud uvedeného finanční arbitr odmítá také námitku Navrhovatele, že podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz může být i platební transakce, kterou se trestná činnost přímo páchá, neboť tato skutečnost není pro posouzení sporu relevantní. Zásadní otázkou k řešení je totiž v posuzovaném případě to, zda Instituce měla důvod považovat Sporné transakce za podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, když finanční arbitr již výše konstatoval, že Instituce takový důvod, a to ani s ohledem na Navrhovatelem tvrzenou „otevřenost pojmu podezřelý obchod“, neměla. Navíc sám Navrhovatel doposud spáchání žádného trestného činu neprokázal a odkazuje pouze na probíhající řízení před Policií České republiky, když ani sám finanční arbitr si o této otázce nemůže, s ohledem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, učinit úsudek. Finanční arbitr proto odmítá i námitku Navrhovatele odůvodňovanou nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, že Nález je v této části nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

S ohledem na výše uvedené a vzhledem k předmětu sporu finanční arbitr shrnuje, že ze strany Instituce neshledal porušení povinnosti uložené jí jako povinné osobě zákonem proti praní špinavých peněz, tj. oznámit podezřelý obchod Ministerstvu financí.

Navrhovatel v Námitkách opětovně požadoval, aby se finanční arbitr v případě, že nevyhodnotí Sporné transakce za podezřelý obchod podle zákona proti praní špinavých peněz (z důvodu, že na předmětné jednání Instituce se tento zákon nevztahoval), zabýval „otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku“.

Již v napadeném Nálezu finanční arbitr odkazoval na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu České republiky a názory odborné obce, podle nichž připadá aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. v úvahu jen tehdy, neexistuje-li konkrétní právní úprava vztahující se na posuzované protiprávní jednání. Rozhodovací praxe obecných soudů je navíc v této otázce ustálená, srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2072/2014.

Ustanovení § 415 zákona č. 40/1964 Sb., podle něhož „každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí“, tedy vyjadřuje tzv. obecnou prevenční povinnost vztahující se na všechny účastníky občanskoprávních a obchodněprávních vztahů, když na významu nabývá tam, kde postup účastníkům takového vztahu nestanoví právní předpis, případně smlouva. Citované ustanovení je tak odrazem toho, že ani zákonodárce ani smluvní strany nemohou předvídat veškeré možné situace v životě člověka a vytvořit pro ně pravidlo chování v právním předpisu, případně smlouvě. Avšak pokud danou situaci právní předpis či smlouva upravují, je pro závěr, zda byla porušena právní povinnost,

a tedy i pro závěr, zda je naplněna první z podmínek pro odpovědnost za škodu, rozhodující právě nenaplnění těchto předpisů nebo smluv.

Finanční arbitr v Nálezu jasně vyslovil, že na jednání Instituce se vztahuje zákon proti praní špinavých peněz, pouze dospěl k závěru, že Instituce s ním nepostupovala v rozporu. Uvedené pak neznámá, že Instituce neučinila nic, jak tvrdí Navrhovatel, z čehož dovozuje porušení prevenční povinnosti uložené Instituci v § 415 zákona č. 40/1964 Sb. Finanční arbitr vyhodnotil, že postup Instituce byl v posuzované věci dostačující. Jelikož Navrhovatel žádným způsobem v námitkách nevysvětlil, co podle jeho názoru Instituce měla učinit, finanční arbitr by se nemusel touto námitkou Navrhovatele vůbec zabývat pro její neodůvodněnost.

Přesto, z kontextu napadeného Nálezu (když finanční arbitr zmínil běžnou míru opatrnosti na jeho str. 20) a vyjádření Navrhovatele ze dne 22. 5. 2015, evid. č. FA/5960/2015, finanční arbitr předpokládá, že podle Navrhovatele měla Instituce především povinnost a) oznámit Sporné transakce druhému jednatele Navrhovatele ■ a ověřit si, zda o nich jako jediný společník ví; b) přesvědčit se, zda ■ nakládá s peněžními prostředky ve shodě se schváleným obchodním vedením Navrhovatele.

Již v Nálezu finanční arbitr konstatoval, že v takovém případě by se jednalo o jiný skutek, který zákon proti praní špinavých peněz nereguluje. Tento skutek by spočíval v tom, resp. hodnotit je třeba to, zda Sporné transakce vybočovaly z běžného dění na Účtech, Spořicího účtu a z majetkových poměrů Navrhovatele takovým způsobem, že by je Instituce musela považovat za nestandardní, a tudíž podezřelé (podezřelé v běžném slova smyslu, nikoliv ve vazbě na § 6 zákona proti praní špinavých peněz) a zda měla povinnost na tyto transakce Navrhovatele upozornit, anebo zda je měla dokonce „hlásit“ druhému jednatele Navrhovatele či ověřovat, zda odpovídají schválenému obchodnímu vedení Navrhovatele.

Nicméně i při takovém pohledu na věc se s ohledem na časté dispozice s významnými peněžními částkami na Účtech včetně účtu Spořicího, majetkové poměry Navrhovatele, charakter jeho podnikání, vrácení některých částek Sporných transakcí na Účet 1, známost přinejmenším Příjemce 1 Instituci apod., nejeví Sporné transakce jako významně vybočující z běžného dění na Účtech včetně účtu Spořicího, resp. z činnosti Navrhovatele, tedy jakkoli nestandardní.

Finanční arbitr proto neshledává porušení prevenční povinnosti ani v tom, že Instituce neoznámila Sporné transakce Navrhovateli a že neověřovala jeho schválené obchodní vedení.

Navíc, pokud by tak učinila vůči jednatele ■, tedy nutno připomenout přímo Navrhovateli, neboť jednání tohoto jednatele představovalo v posuzovanou dobu jednání Navrhovatele, například za účelem ověření toho, zda zadal příkaz ke Sporným transakcím skutečně on, nepochybně by prokázala větší než povinnou ostražitost a přitom by tvrzenému vyvedení prostředků z Účtu 1 a 2 nezabránila, neboť se na této činnosti podílel právě tento jednatel. Uvažovat lze pak samozřejmě i o informování druhého jednatele ■, který by tomuto vyvádění prostředků z Účtu 1 a 2 zabránit mohl, avšak k tomu Instituce nebyla povinna ani podle zákona či Smluv o účtu (rozuměj zákon ani Smlouvy o účtu neobsahují takové ustanovení, resp. ujednání, které by Instituci ukládalo v případě, že obchodní společnost má více jednatelů, kontaktovat v určitých situacích jen jednoho z nich a kterého, v jiných případech pak například všechny jednatele nebo pouze toho, který v tu chvíli nejednal), ale ani v rámci prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.

V případě Navrhovatele mohl podle zápisu v obchodním rejstříku jednat jménem Navrhovatele každý z jednatelů samostatně, a to „plnohodnotně“ v celém rozsahu činnosti Navrhovatele.

Nebylo tak povinností Instituce, které byla tato skutečnost známa (rozuměj, že každý z jednatelů byl oprávněn jednat jménem Navrhovatele samostatně), rozmýšlet se nad tím, kterého z těchto rovnoprávných jednatelů vybere. V případě, že Navrhovatel měl pochybnosti a nedostatek důvěry v osobu některého z jednatelů, nic mu nebránilo v tom, aby rozsah jeho jednání nastavil jinak. Ve vztahu k Instituci si Navrhovatel mohl smluvně vymínit, že provedení určitých transakcí, např. ve vztahu k určitým příjemcům nebo přesahujícím předem stanovený limit, podléhá schválení obou jednatelů Navrhovatele. Pokud tak Navrhovatel neučinil a zároveň umožnil, aby při uzavírání Smluv o účtu jednal právě a jen jednatel ■, musí si za to nést odpovědnost sám. Samozřejmě pak platí, že právní řád Navrhovateli nabízí instrumenty, kterých může využít v případě, že jeho jednatel poruší své zákonné povinnosti, příp. povinnosti, které mu byly uloženy v příslušné smlouvě o výkonu funkce jednatele, a Navrhovatele tak poškodí.

Jestliže Navrhovatel tvrdí, že bylo přinejmenším namístě, aby Instituce informovala druhého jednatele Navrhovatele o veškerém dění na Účtu 1 a 2 a případně se přesvědčovala, zda Sporné transakce odpovídají schválenému obchodnímu vedení (které navíc nemá vůči třetím osobám relevanci, srov. zejména § 133 odst. 2 obchodního zákoníku nebo obecná ustanovení § 13 odst. 4 a 5 tamtéž), je nutné tuto námitku odmítnout. Navíc sám Navrhovatel jednal v posuzované době liknavě, když jeho druhý jednatel a jediný společník ■ nemalou měrou podcenil kontrolu účetnictví a veškerých majetkových dispozic Navrhovatele. Pochybnosti tak mohou být naopak o tom, zda druhý jednatel a jediný společník Navrhovatele ■ všechny své úkoly plnil řádně a s péčí řádného hospodáře, jak požadují např. § 135 odst. 1 a § 194 odst. 5 obchodního zákoníku.

Právě ■ hrubě zanedbal veškeré své povinnosti, když to byl především on, nikoliv Instituce, kdo měl a mohl provedení Sporných transakcí zabránit. Druhý jednatel a jediný společník ■ měl spoustu možností, jak veškeré finanční toky Navrhovatele průběžně i následně kontrolovat, a to od pravidelného nahlížení na Účty, jak předpokládají např. články 1.7 Smluv o účtu, pravidelné a hlubší analýzy veškeré obchodní dokumentace a účetnictví, až třeba po častější provádění auditů, jež i kdyby nebyly povinné ve smyslu § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, byly vzhledem k obrovským finančním tokům na Účtech přinejmenším namístě. Ostatně s takovou kontrolou počítá i § 122 odst. 2 obchodního zákoníku, podle něhož *„společníci mají zejména právo požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora nebo daňového poradce“*.

Jestliže tak druhý jednatel ■ zjistil Sporné transakce až v srpnu roku 2013 (tedy bez několika měsíců tři roky po Sporné transakci 1 a více než rok a půl po Sporné transakci 4), jak v průběhu řízení Navrhovatel uvádí, byl to primárně on, nikoliv Instituce, kdo nedostatečně plnil své povinnosti. Touto optikou pak působí námitka Navrhovatele, že Instituce se měla více zajímat o dodržování schváleného obchodního vedení Navrhovatele, dosti účelově, když sám ■ mu po několik let náležitou pozornost nevěnoval (minimálně ohledně zásadních finančních toků), ač k tomu byl povinen a měl k tomu i dostatek nástrojů.

Finanční arbitr opakuje, že u § 415 zákona č. 40/1964 Sb. *„jde o běžnou míru opatrnosti, nikoliv o bezbřehou povinnost předvídat a předejít veškerým možným škodám v budoucnu“* (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1186 a násl.).

V této souvislosti finanční arbitr odmítá námitku Navrhovatele, že Instituce neučinila vůbec nic, když provedla počáteční kontrolu Navrhovatele a vyhodnocovala jeho finanční toky podle zákona proti praní špinavých peněz, byť žádnou transakci za podezřelý obchod nepovažovala. Za okolností provedení Sporných transakcí, jak je finanční arbitr popsal výše, tj. častých dispozic

s významnými peněžními částkami na Účtech včetně účtu Spořicího, majetkových poměrů Navrhovatele, charakteru jeho podnikání, vrácení některých částek Sporných transakcí na Účet 1, známosti přinejmenším Příjemce 1 Instituci apod., rozhodně nelze dovodit, že Instituce měla povinnost v rámci „běžné míry opatrnosti“ oslovovat společníka Navrhovatele a zjišťovat případný rozpor s obchodním vedením.

Ostatně i podle § 7 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), se má *„za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře“*, když aplikovatelnost tohoto ustanovení na posuzovaný případ vyplývá z přechodného ustanovení § 3030 téhož zákona. Navrhovatel tak zcela ignoruje skutečnost, že Sporné transakce realizoval ■, jednatel Navrhovatele, když Navrhovatel byl pro Instituci osoba dobře známá, o níž si Instituce neměla důvod myslet cokoliv nekalého, zvláště když i při realizaci Sporných transakcí vykonával svou funkci v mezích zákonného oprávnění.

Pokud se jedná o splnění odborné péče ve smyslu čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, v jejímž rámci měla Instituce podle Navrhovatele poskytovat služby s jistým nadstandardem, vyšším stupněm kvality a odbornosti a Navrhovatelem svěřený majetek spravovat pečlivě, ani v tomto případě Navrhovatel neuvádí, co konkrétně měla Instituce v případě Sporných transakcí učinit. Stejně jako v případě obecné prevenční povinnosti proto finanční arbitr dovozuje, že podle Navrhovatele měla Instituce i zde především oslovit druhého jednatele a jediného společníka Navrhovatele ■ a případně ověřit, zda Sporné transakce odpovídají schválenému obchodnímu vedení.

Ačkoli je možné Navrhovateli přisvědčit v tom, že soulad jednání Instituce s právními předpisy nemusí bez dalšího znamenat i naplnění požadavku odborné péče, je třeba přihlédnout k tomu, že pojem „odborná péče“ je neurčitým právním pojmem vyskytující se napříč jednotlivými odvětvími právního řádu a její nesplnění je třeba posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétnímu případu, resp. odvětví. Smluvní vztah mezi Institucí a Navrhovatelem je vztahem obchodněprávním, na nějž se mohou subsidiárně použít i předpisy práva občanského. Ačkoliv na Smlouvy o účtu dopadá zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění do 31. 12. 2013, dále jen „zákon č. 513/1991 Sb.“) a subsidiárně zákon č. 40/1964 Sb., finanční arbitr je přesvědčen, že pro základní přiblížení tohoto pojmu se lze inspirovat i novým občanským zákoníkem. Ten ve svém § 5 odst. 1 stanoví, že *„kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojená. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži“*.

Odborná literatura k tomuto doplňuje, že, oproti běžné péči a opatrnosti, § 5 odst. 1 *„toto objektivní měřítko zpřísňuje a vyžaduje právě to, aby odborník měl svému oboru odpovídající obvyklé znalosti, schopnosti a dovednosti, a aby je dovedl využívat s tomu odpovídající obvyklou péčí a opatrností“* (srov. Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 - 654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.). Takové pojetí neodporuje pohledu, který má na pojem odborné péče Navrhovatel.

Obdobně i již neplatný zákon č. 513/1991 Sb. rozeznával více stupňů péče při správě „cizího“ majetku, když k odborné péči se Nejvyšší soud České republiky například v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 23 Cdo 5194/2009, vyslovil tak, že *„odborná péče je zajisté víc než péče řádného hospodáře pro svoji vyšší kvalifikovanost“*.

Avšak i pojem odborné péče má své výkladové meze a nelze pod něj podřadit vše, co si smluvní strany výslovně nesjednaly nebo co nevyplývá z právních předpisů, a co se zároveň později za trvání smluvního vztahu ukáže jako potřebné (například povinnost jedné ze stran něco učinit).

To lze dovodit i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 283/2011, který schválil restriktivní přístup odvolacího soudu při výkladu pojmu odborné péče v souvislosti s mandátní smlouvou podle zákona č. 513/1991 Sb. a který mimo jiné vyslovil, že *„jestliže dovolatelka namítá, že odvolací soud nesprávně posoudil otázku, zda žalovaná postupovala při plnění předmětu smlouvy s "odbornou péčí", neposoudila-li kvalitu a hodnověrnost účetních vstupů, je třeba poukázat na to, že odvolací soud správně při posouzení této otázky vyšel z dohodnutého obsahu smlouvy č. 95002 ze dne 3. 1. 1995, která neobsahovala výslovný požadavek na provedení kontroly účetnictví za předchozí období. Povinnost žalované ke kontrole účetnictví vedeného v minulém období jiným subjektem nevyplývá ani z žádného právního předpisu, jak odvolací soud správně konstatoval. Je třeba dát za pravdu žalované, že nemůže nést odpovědnost za chyby, které způsobil porušením svých právních povinností jiný subjekt, zpracovávající účetnictví žalobkyně v předchozím období před uzavřením předmětné smlouvy ze dne 3. 1. 1995 a to navíc za situace, kdy roční účetní závěrky za období před uzavřením předmětné smlouvy mezi účastníky byly žalobkyní za minulá období statutárním orgánem odsouhlaseny“*.

Právě uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na posuzovaný případ. Instituce nejenže nemohla považovat Sporné transakce za významně vybočující z běžné činnosti Navrhovatele (s ohledem na jeho majetkové poměry, časté dispozice s významnými peněžními částkami apod., jak finanční arbitr rozvedl výše), ale ani neměla zákonnou či smluvní povinnost oslovovat druhého jednatele ■ a ověřovat schválené obchodní vedení Navrhovatele. To vše za situace, kdy ani nepředpokládala, že by o Sporných transakcích druhý jednatel vzhledem ke své povinnosti podle § 135 odst. 1 a § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. nevěděl a že by tedy i on jako třetí osoba pochybil. V neposlední řadě je však nutno přihlídnout i k závěrům vyvozeným výše ve vztahu k § 7 nového občanského zákoníku, tj. k tomu, že Instituce byla v dobré víře a ■, který jednal v mezích svých oprávnění, znala.

Jestliže tak finanční arbitr v Nálezu vyslovil, že Instituce nemohla porušit odbornou péči proto, že jednala v souladu s právními předpisy, obecnou prevenční povinností a příslušnými platebními příkazy, nechtěl tím vyjádřit obsahovou shodnost těchto povinností (kategorií), ale skutečnost, že v posuzovaném případě jsou důvody, pro něž nelze dospět k jejich porušení, v podstatě obdobné. To ostatně vyplývá i z počátečních slov třetího odstavce na str. 20 Nálezu: *„Z výše uvedených důvodů se finanční arbitr proto neztotožňuje ani s tím, že by Instituce svým „nekonáním“ jednala v rozporu s odbornou péčí...“*, čímž finanční arbitr odkazoval právě na obdobné důvody v předchozím textu.

Finanční arbitr proto uzavírá, že v posuzovaném jednání Instituce neshledal porušení žádných zákonných nebo smluvních povinností, které je nutným předpokladem pro případnou odpovědnost Instituce za Navrhovatelem tvrzenou škodu.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, Navrhovatel se v Námitkách omezil pouze na obecná konstatování a svou argumentaci o tvrzeném pochybení finančního arbitra v tomto směru blíže nerozvedl. Jelikož finanční arbitr nepovažuje za vhodné ani účelné rozsáhle opakovat své závěry učiněné v Nálezu i v tomto rozhodnutí, pouze je stručně shrnuje a doplňuje.

Předně je nutno připomenout, že pokud nebyla splněna první podmínka případné odpovědnosti Instituce za tvrzenou škodu, tj. porušení právní povinnosti, a to ať již uložené zákonem, včetně

obecné prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., nebo smlouvou, není již nutné ani účelné zabývat se podrobně vznikem škody samotné. To lze dovodit například i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4140/2011, podle něhož „*porušení právní povinnosti (jež je v příčinné souvislosti se vzniklou škodou) je předpokladem jak odpovědnosti za škodu upravené ustanovením § 373 a násl. obč. zák., tak i odpovědnosti za škodu upravené občanským zákoníkem. Pak je skutečně pro výsledek řízení bez právního významu, zda odpovědnost žalovaných za škodu je posuzována podle zákoníku občanského nebo obchodního, jestliže poškozená (žalobkyně) porušení povinnosti neprokázala; žalobě na náhradu škody by nebylo možno vyhovět*“. Obdobně Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 25 Cdo 773/2004, uvedl, že „*vzhledem k tomu, že odpovědnost za škodu podle ust. § 420 obč. zák. je dána, jsou-li uvedené předpoklady splněny kumulativně, pak nelze odvolacímu soudu vytýkat nesprávnost názoru, že není-li splněn jeden z předpokladů, není třeba se zabývat otázkou splnění ostatních, tedy především otázkou protiprávnosti jednání žalovaného*“.

Přesto finanční arbitr provedl stručný rozbor celé problematiky, když došel k závěru, že v době vydání Nálezu škoda neexistovala, resp. nebyla Navrhovatelem dostatečně prokázána (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2596/2008 či ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1313/2014). Tvrzená škoda nevznikla tím, že Instituce jednala v souladu se Smlouvami o účtu a provedla Sporné transakce.

Při posuzování případné škody by muselo být nejdříve postaveno na jisto, že Navrhovatel své pohledávky za Příjemci nevymůže. Tuto skutečnost však Navrhovatel v řízení nijak nedoložil, když finančního arbitra informoval pouze o zahájených a doposud neukončených insolvenčních řízeních na majetek Příjemců. Finanční arbitr tak má sice za prokazané, že všichni Příjemci ze Sporných transakcí se dostali do finančních potíží a nejsou schopni řádně plnit své závazky, pro účely konstatování a případné vyčíslení Navrhovatelem tvrzené škody je však podstatné, s jakým výsledkem příslušná insolvenční řízení skončí a v jaké míře budou jeho pohledávky za Příjemci, a to i s ohledem k incidenčním sporům, uspokojeny.

Avšak i kdyby se Navrhovatel nedomohl z probíhajících insolvenčních řízení na majetek Příjemců částky odpovídající tvrzené škodě, tj. 245.000.000,- Kč a 240.000 eur, je nutno požadovat zbývající část především po jednateli Navrhovatele ■, kterého sám Navrhovatel označil již v návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem za hlavního viníka, případně po druhém jednatelem a jediném společníkovi ■, jenž, jak finanční arbitr rozvedl výše, taktéž řádně neplnil své povinnosti.

Ohledně vzniku škody finančnímu arbitrovi nezbyvá než zopakovat svou pochybnost vyjádřenou již v Nálezu, zda vůbec a případně v jaké výši škoda Navrhovateli vznikla. To platí tím spíše, že po provedení Sporných transakcí Navrhovatel přinejmenším od Příjemce 1 a Příjemce 2 (resp. ■, jenž se zavázal za Příjemce 2 plnit) nemalé peněžní prostředky i přijímal, jak finanční arbitr podrobně rozvedl na str. 12, 13, 20 a 21 Nálezu.

Pokud se jedná o samotný okamžik vzniku škody, finanční arbitr zná i odborné názory, podle nichž může škoda vzniknout již vylákáním či krádeží peněžních prostředků. Finanční arbitr se však s těmito úvahami setkal především v judikatuře trestních soudů, když tyto závěry byly činěny právě pro účely trestního řízení (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 6 Tdo 681/2014: „*Je-li u pachatele trestného činu úvěrového podvodu dáno i ohledně škody úmyslné zavinění, pak je okamžik vylákání, resp. vyplacení úvěru okamžikem vzniku škody, od něhož se odvíjí běh promlčecí lhůty*.“ či rozhodnutí téhož soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. 3 Tdo 736/2014, týkající se dotačního podvodu).

Jelikož však finanční arbitr v tomto řízení neshledal již první předpoklad případné odpovědnosti Instituce za škodu, totiž porušení právní povinnosti, jak podrobně rozvedl výše, nepovažoval za potřebné a účelné vyčkávat případného rozhodnutí v trestním řízení, o jehož zahájení se Navrhovatel ve svém návrhu zmiňoval, neboť ani případné konstatování trestního soudu o spáchání trestného činu, v jehož důsledku by Navrhovateli vznikla škoda, by nezměnilo nic na tom, že Instituce za tuto škodu neodpovídá. Finanční arbitr tak činil v souladu se zásadou procesní ekonomie (srov. § 6 správního řádu a § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi), kterou je řízení před finančním arbitrem rovněž ovládáno.

V poslední části podaných Námitek se Navrhovatel opakovaně zabývá vnitřními kontrolními postupy a komunikací Instituce a s odkazem na nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, tvrdí, že kdyby Instituce řádně plnila své zákonné a smluvní povinnosti vůči Navrhovateli, a to včetně odborné péče, nedošlo by ke škodě v takovém rozsahu.

Finanční arbitr předně opakuje, že mu nepřísluší hodnotit, zda veškeré vnitřní postupy Instituce odpovídají požadavkům zákona proti praní špinavých peněz, když trvá i na svém závěru z Nálezu, že *„jejich nezavedení, příp. neuplatňování je nepochybně porušením zákona proti praní špinavých peněz, z hlediska zjišťování, zda Sporné transakce představují podezřelý obchod a zda byla Instituce povinna splnit oznamovací povinnost, jsou však tyto skutečnosti nerelevantní“*.

K samotné příčinné souvislosti musí finanční arbitr nejprve zdůraznit, že pokud neshledal porušení právní povinnosti Instituce a vznik samotné škody, nebyl povinen zabývat se ani touto podmínkou případné odpovědnosti Instituce za škodu a již z tohoto důvodu nelze o nesprávnosti Nálezu hovořit a je tak třeba námitku Navrhovatele odmítnout.

Navrhovatel v Námítkách citoval nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05 (*„Pro výsledek je příčinnou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda).“*), aniž by vysvětlil, jak by závěry Ústavního soudu mohly změnit závěr finančního arbitra, že neoznámení podezřelého obchodu nemůže být v příčinné souvislosti se vznikem škody, tedy s tím, že Příjemci nevrátili půjčené peněžní prostředky, resp. na závěru, že § 18 zákona proti praní špinavých peněz neslouží ani k odvracení či předcházení škodě spočívající v nevrácení půjčky (teorie ochranného účelu). Jestliže Navrhovatel ignoruje Smlouvy o půjčce, na jejichž základě se Sporné transakce uskutečnily a vychází z toho, že se jednalo o trestný čin spáchaný ■ za „asistence“ Instituce, nezbyvá finančnímu arbitrovi než zopakovat, že takovou skutečnost Navrhovatel doposud neprokázal a finanční arbitr si o ní úsudek učinit nemůže, viz § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Nad rámec výše uvedeného lze odkázat například na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 28 Cdo 1635/2012, v němž tento mj. zopakoval svůj názor, že *„nemůže z hlediska naplnění příčinné souvislosti jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu stačit obecná úvaha o možných následcích jednání škůdce či pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku jeho protiprávního jednání, nýbrž musí být příčinná souvislost najisto postavena. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinou škody může být jen takové protiprávní jednání, bez něhož by škodný následek nevznikl. Nemusí sice jít o příčinu jedinou, nýbrž i jen o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, avšak musí jít o příčinu podstatnou. Je-li více příčin, které působí souběžně anebo následně, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu jinou a ta postupně případně*

příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku“.

I kdyby tak finanční arbitr připustil, že neoznámení Sporných transakcí mohlo být jednou z příčin vzniku Navrhovatelem tvrzené škody vedle samotného jednání Navrhovatele (ať již Navrhovatelem tvrzeného podvodného jednání jednatele ■■ či liknavého přístupu jednatele ■■), rozhodně by nebylo možno tvrdit, že nečinnost Instituce vyvolala jednání ■■ či nečinnost ■■ (včetně toho, že Příjemci půjčky nevrátili) a už vůbec by nebylo možno dovodit, že případná nečinnost Instituce představuje *conditio sine qua non* vzniku škody.

Jinými slovy, přestože Instituce Sporné transakce Ministerstvu financí neoznámila nebo o nich neinformovala druhého jednatele ■■, stále zde bylo hned několik faktorů, které mohly jejich provedení zabránit (včetně samotného ■■), a to zcela nezávisle na tom, jak jednala Instituce. Stejně tak platí, že Příjemci ze Sporných transakcí mohli poskytnuté půjčky vrátit i tehdy, kdy Instituce své povinnosti tvrzené Navrhovatelem nesplnila. Pokud se jedná o tvrzení Navrhovatele, že škoda by se včasným ohlášením Sporných transakcí Ministerstvu financí přinejmenším zmírnila, jedná se o tvrzení čistě hypotetické, neboť nelze s jistotou předvídat, jak by Ministerstvo financí na takové oznámení reagovalo, tedy v jakém časovém horizontu a jaké konkrétní kroky by, zda vůbec nějaké, učinilo.

Z posledně citovaného rozhodnutí současně plyne, že podle teorie adekvátní příčinné souvislosti *„je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události“*. Avšak i v této souvislosti lze jen stěží dovodit, že vznik tvrzené škody v takové výši, resp. objektivní nedobytnost pohledávek za Příjemci, by byl podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem případné nečinnosti Instituce. To platí tím spíše, že Instituce jen těžko mohla předpokládat, že „tunelování“ Navrhovatele (jejího několikaletého a prověřeného obchodního partnera) by mohlo v takových objemech a takovou dobu probíhat bez jakéhokoliv povšimnutí dalších odpovědných osob, zejména jednatele a společníka ■■.

Poukázat lze však například i na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1583/2010, podle něhož *„příčinná souvislost je dána, vznikla-li škoda v důsledku protiprávního jednání škůdce, tedy za pravidelného průběhu věci by bez škůdceva jednání vůbec nenastala. Škoda musí být nezprostředkovaným následkem protiprávního jednání, které je její hlavní příčinou, nesmí jít o příčinu jen vedlejší, popř. příčinu zkoumanou jen v obecné rovině bez rozboru jednotlivých prvků konkrétní situace. Pokud dojde k řetězení jednotlivých příčin a následků, musí škoda bezprostředně vzejít z jednání škůdce. Právní posouzení příčinné souvislosti spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována“*. Jelikož je pak zcela zřejmé, že v posuzovaném případě škoda „bezprostředně nevzešla z jednání Instituce“, že by se jednalo maximálně o příčinu vedlejší a že škoda mohla vzniknout i v případě, že by Instituce Sporné transakce oznámila, nelze dovodit příčinnou souvislost mezi tvrzenou škodou a porušením právní povinnosti ani z těchto důvodů.

6. K výroku rozhodnutí

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr ani po opětovném posouzení věci neshledal důvody pro změnu závěrů učiněných v Nálezu, tj. že Instituce neporušila žádnou ze zákonných nebo smluvních povinností, když takové porušení je nutným předpokladem pro případnou odpovědnost Instituce za škodu. Finanční arbitr proto zamítl Námitky Navrhovatele a Nález potvrdil.

P o u ě n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabyvá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 6. 11. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitř